

શ્રીજામણી સરખત
અને
સુખી જીવન

શ્રીજામણી સરખત અને સુખી જીવન

પુસ્તક નામ: IV 2-10-20
શ્રીજામણી સરખત. 1920
અને

સુખી જીવન.

શ્રીજામણી સરખત પ્રતિષ્ઠા કરનાર.

પરીચ્છેદ શ્રીમતલાલ મોહનલાલ

નિવાસી નડીઆદ (નામચુક)

જલ્દે પેઢા.

પ્રત ૧૦૦૦ આવૃત્તિ પરી અને ૧૬૨૦

ક્રિમલ: ફક્ત ૦-૧-૦

નડીઆદ શ્રી શારદા વિજય પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
શ્રી હરજીવનલાલ અમરસીંહે છાપી.

૮૮૮૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ
ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કોમ્પ્યુટર સંગ્રહ
૮૮૮૦

ગુજરાત વિદ્યાર્પઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઝિટ ત્રિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૮૦ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ સિદ્ધાન્ત ૨૧૨૮૦

વિષય ૩. ૨૧

કેશનને ફટકો.

અરે ઓ કળીયુગની પુત્રી, હવે પાતાળ પેસી જા;
 અરે ઓ ફાંકડી કેશન, હવે તો હીન્દમાંથી જા.
 અમારાં અંધ નયનોથી, તને દેખી નહીં શકતા;
 વરો તું વદાવથી અમને, બનવ્યા સર્વને ચેલા.
 નહું ના કોઈપણ ખાકી, ફસાયા તુજ ફંદમાં;
 ખુબી તેં ખુબ કીધી છે, અરીને જન્મ કળીયુગમાં.
 રહીને અંતર વંચે તું અમોને તુજ શીખવતી;
 ‘જુના રીવાજ’ ત્યાગી દો, સુધારાના ઝનો સાથી.’
 ભણાવી વિદ્યા ઘણી સારી, સુધારો તેંજ દેખાડ્યો;
 હાય જો બાપની મીલકત, તમો આનંદે ઉડાવો.
 નવીન વસ્તુઓ દેખીને, અમોને પ્રેરણા કરતી;
 કરાવે પાણી પૈસાનું, તને પરવા નહીં તેની.
 કર્યો જો સંગ તારો તો હવે; પસ્તાવો અમે કરતા
 બન્યા હાથે કરી ઉદ્ધત, વધુ નિંદા નથી કરતા.
 અનુભવ ખુબ લીધો છે, હવે સોબત છોડી જા;
 નથી તારી કંઈ પરવા, હવે તો હીન્દમાંથી જા.
 અરે ઓ જોગમાયા તું, હવે પાતાળ પેસી જા;
 અરે ઓ ફાંકડી કેશન, હવે તો હીન્દમાંથી જા.

હુઃખનું કારણ.

હિંદની દરીયાનો લાભ કોણ લેછે ? હિંદના કુસંપનો લાભ કોણ લેછે ? જાપાન તથા અમેરીકા જેવા મહાન દેશો, કારણ હિંદુસ્તાનમાં તે દેશ જેવા, હુન્નર કિંચિત્ નથી, તે દેશના જેવા સંપ નથી તેથીજ, તે લોકો જેવા આપણે કંઈમી નથી, આપણે સર્વ આળસુ થઈ એસી રહીએ છીએ.

કારણ આપણ સર્વને હરામ ચસકો પડ્યો છે, હરામ ચસકો કયો. આપણને જેજે સીજે જોઈએ છીએ તે સર્વ તૈયાર મલે છે. તેથીજ આપણને કંઈ સુજતું નથી, શું તે દેવ લોકો છે ? ના તે પણ આપણા જેવાજ એ હાથ પગ વાળા માણસ છે. ત્યારે તેમનામાં આટલી શક્તી શા કારણથી, દરેક સીજની ખોળ કરવાથી, યુરોપ જેવો મહાન દેશ પણ અગાઉ જામી અવસ્થામાં હતો. પણ તેઓએ દરેક સીજની શોધ કરી દરેક સીજને ખનાવી આગળ વધ્યા, અને આજે તેમની દુનીયામાં જહોજહોલી છે, તેનું કારણ, તે દેશમાં એક-તતા, હોવાથી, ખીજું તેમનામાં આળસ ન હોવાથીજ. અમેરીકામાં એક સાધારણ માણસ મોટરમાં દરેક, અમેરીકામાં એક ગરીબ માણસ મહીને ચારસો પાંચસો રૂપિયા પેદા કરે છે. તો શું આપણે માણસ નથી? આપણામાં ખુદી નથી? છે, તો તે લોકોના જેવાજ, એકસ-મી. જે કંઈમી ખના, હિંદમાં યુરોપના જેવા હુન્નર શખસ કરો, આળસ

તલ્લકે. તોજ તમારે તથા તમારી બવિખની પ્રબને હુખી જીવન
માળત્રાનું ક્રમ આજ પાંડુ પગથીયું છે.

તમારા દેશમાંથી કરોડો રૂપીઆ પરદેશમાં ગયા. દરવરસે
લાખો રૂપીઆ હજી જાય છે. ને હવે પછી હિંદના માટે કંઈ ઉ-
પાય નહિ લેવાય તો હિંદ નીરમાલ્ય ધન ધાન્ય વિનાનું થશે,
દિવસે દિવસે નાણાંની તંગી પડવાનું કારણનું હિંદના પૈસા પરદેશ
માં જાય છે તેજ.

ભાઈઓ! આપણે હુખી શા કારણથી છીએ? આપણે હુખી
હોવાનું કારણનું? આપણા દેશમાંથી પરદેશીઓ દર વરસે, કરોડો
રૂપીઆ પોતાના દેશમાં લઈ જાય છે. તેઓ પોતાના દેશમાં તરફ
તરફ વારનું કાપડ તથા ખીજ અનેક વસ્તુઓ તૈયાર કરી આપણા
દેશમાં મોકલે છે, અને તે ચીજો આપણે ઘણા ઉમંગથી ખરીદ
કરીએ છીએ, આવી રીતે આપણા દેશમાંથી દર વરસે કરોડો
રૂપીઆ પરદેશમાં જાય છે. તો આપણે શા ઉપાય લઈએ તો આપણા
દેશમાંની લક્ષ્મી દેશમાં રહે. તેના ઉપાય કહત એકજ છે, આપણે
કાષ્ટિય જીવનનું પરદેશી કાપડ પહેરવું નહી.

આપણા હિંદમાં અમનવાદ તથા મુગમમાં ઘણી મીઠી છે.
જ્યાં જ્યાંપધ અનેક જીવનનું કાપડ અનેક. અત્યંત તે કાપડની
પરદેશી કાપડ સાથે સરખામણી કરતાં ઉતરતું હોય તોપણ
આપણા સ્વદેશની આભારી કરવા માટે ને માલ વાપરવો જોઈએ.

બલે તે કાપડ સશાધિયાળું ન હોય અગર હલકા સુતરનું બનેલું હોય
બાંધું અથવા પાતળું હોય પણ સ્પર્દેશી માલને ઉત્તેજન આપવું
એ સર્વની ફરજ છે. તેથીજ આપણા દેશની લક્ષ્મી આપણા દેશમાં
રહેશે. તે માટે દરેક માણસે સ્પર્દેશી કાપડ પહેરવાની પ્રતિજ્ઞા લેવી

કાપડ સિવાય બીજા અનેક વસ્તુઓ પરદેશથી આવેછે.
જેવી કે ન્હાવાં ધોવાનાં સુગંધીદાર સાબુ કાગળ તથા બીજાં અનેક
જાતો સામાન વિગેરે છતપાદી. તેમાંથી જે જે આપણા બીજાં
દેશમાં બનતી હોય તેજ વાપરવી.

બપાન, જર્મની તથા અમેરીકા જેવા દેશોમાં એવો કાયદો
છે કે દરેક માણસે પોતાના દેશમાં બનેલી સર્વ બીજા વાપરવી.
તે કારણ થીજ તે દેશ કેવો ધનવાન! કેવો યુષ્મી! છે. તેના ખ્યાલ
કરો, શું? તેઓ આપણા દેશની કાંઈ પણ બીજા વાપરેછે? ના
તો પછી આપણેજ મુખ્ય કે તે લોકોના દેશની બીજા આપણેજ
વાપરીએ છીએ; આપણેજ પોતેજ તેઓને ઉત્તમ આપીએ છીએ
ત્યારે તે લોકો એમ જાણેછે કે હિંદુસ્તાન (વર્થલેસ) એટલે નકામું
છે. તો આપણે મુખ્ય છીએ, કે તે લોકોના દેશની, તેમના હાથથી
બનેલી સર્વ બીજા આપણે ઉત્તમગતી વાપરીએ છીએ આપણે પોતેજ
તેમને ઉત્તમ આપીએ છીએ, આપણે પોતેજ આપણા હિંમતુજ
કારણ છીએ, આપણે પોતેજ આપણા દેશનું યુરુ ધક્કીએ છીએ
આપણને પોતાના દેશનું અભિમાન નથી તો પછી કેને હોય?

એ સિંદુસ્તાનમાં એકે એક માણસ સ્વદેશી કાપડ પહેરવાની પ્રતિમા
લે તો આશા છે કે શકત છે મહિના માંજ આપણો દેશ સુખી
થાય

આ એક નંબી શીખામણ દરેક સિંદ વાસીએ લેવીજ જોઈએજ.
અને તેમાંજ આપણા સિંદની કિંમતી છે. માટે દરેક માણસે સ્વદેશી
કાપડ પહેરવુંજ જોઈએ, અને પોતાના ઘરમાં સ્ત્રી તથા છોકરાંને
પહેરાવવું જોઈએ કાપડ સિવાય બીજી દરેક ચીજ સ્વદેશી બનાવટ
ની વાપરવીજ જોઈએ. અત્યાર સુધી ઉંઘમાં ગયું હવે જાગો, તમારા
દેશમાંથી કરોડો રૂપીઆ પરદેશમાં જાય છે, તે જતા અટકાવવા માટે
સ્વદેશી વસ્તુઓજ વાપરો, તમારા સ્વદેશની ખાતર સ્વદેશી વૃત
ધારણ કરો, તમારાં હિંદને માટેજ પરદેશી વસ્તુઓને તિલાંજલી
આપો. તમારે તથા તમારી બધિસ્યની પ્રગતિ સુખી થવાનું આ
બીજી પગથીયું છે.

બાળલગ્ન.

બાળલગ્ન નો રિવાજ ઘણી ન્યાતોમાં છે, તે ખુરો રીવાજ
ઘણા જુના વખતથી ચાલતો આવે છે. બાળલગ્ન એટલે શું? નાની
વયમાં છોકરા તથા છોકરીઓનાં લગ્ન કરવાં ને. બાળલગ્ન કેને કહે
છે? છોકરા તથા છોકરીઓ પોતાની આજસમજણમાં લગ્ન એટલે શું
એ જે જાણતાં નથી તેને બાળલગ્ન કહે છે. આવા ખુરો રીવાજને

માતાઓ કેડમાં લઈ ફેરા ફેરવેછે. ગોલાની ન્યાતમાં પણ તે રીત જ છે. (પણ તે ખે ન્યાતો વાણીઆ બાહ્ય કરતાં કલરી છે.) તોપણ તે રીત જ વાણીઆ તથા બાહ્ય જોવી હોય ન્યાતોમાં પણ છે. અને ખાસ કરીને ખેડાવાળની તથા કાઠીઆડમાં વણી ખરી ન્યાતોમાં સંકડે પચાસ ટકા, પૈસાના સ્વાર્થી પીતાઓ પુત્રીને નાના છોકરા સાથે યા કન્યાથી પંદર કે વીસ વરસે મોટા માણસની સાથે કન્યાના રૂપીઆ લઈ પરણાવેછે.

આવા લગ્નતા રીત જ ગુજરાતમાં જુના સમયથી અત્યાર સુધી ચાલતો આવેછે. તો આવાં બાળકનથી શું થાયછે? ધારે કે કન્યાની કિમ્મર પંદર યા સત્તર વરસની છે, તેની સાથે લગ્ન કરનાર છોકરાની કિમ્મર બાર અથવા તેર વરસની છે, તે છોકરાને સંસાર બાળ્યત કંઈ પણ જ્ઞાન હોતું નથી તે છોકરી કિમ્મર લાયક છે, તેને પોતાના પતી તરફનું સંસાર સુખ હોતું નથી, તો તેની જતી દુરાચાર તરફ દોરાશે, તે છોકરી તેનાં માત પીતા ન જાણે તેવી રીતે છુપો (વ્યભીચાર) કરતાં શીખસે તેથી તે છોકરી ખરાબ ચાલની થાયછે, આ શું? એજ બાળકનનું જ પરીણામ, દાખલા આપવાની જરૂર નથી કારણકે (આ જમાનામાં એવા ઘણાજ ગોટાળા થાયછે, અને આપ સંયત્ર જોતા પણ હસોજ.)

હવે ધારે કે છોકરાની કિમ્મર સોળ યા સત્તર વરસની છે ત્યારે તે પરણેલી છોકરીની ૧૫ થી ૧૬ વરસની છે. તે છોકરી ખરાબ મારણે દોરાયેલી તો હોયજ ! તેનો પતી કિમ્મર લાયક થવાથી સંસારમાં

જોવાય છે, સોળ સત્તર વરસ એટલે શું? તે સમયમાં દરેક મણસ ના શરીર નો આંધો પધાવાની શરૂઆત થાય છે, તે પહેલાં તો ઊંઘરાઓ લગત કરવામાં આવે છે, (આવાં અનેક બાળકોન આ ગુજરાતમાં થાય છે.) આવાં બાળકોમ કરી તેમના માત પીતાઓ આનંદ માને છે. પણ તેઓ પોતાના પુત્ર તથા પુત્રીઓનું નિકંદન કાઢવાનું મુજી રહે છે. પાછી વય થતાં પહેલાં સંસાર વહેવારમાં લાગુ થાય છે. અને તેનાથી દિવસે દિવસે ઊંઘરા શક્તિહીન બનતો જાય છે. અશક્તીથી જીવું જરૂર લાગુ પડે છે તે તે જરૂરથી ક્ષયરોગની શરૂઆત થવા માંડે છે. અશ્વત તે રોગ દેશી વૈદોની દવા વાપરવાથી નાશ પામે છે. પણ ક્યાં આજ કાલના ઊંઘરાઓ દેશી દવા ખાય છે, વૈદ તેમને આ પીવાની ના પાડે, ખાંડ ખાંડ ખાવાની ના પાડે, તો ધારે મા-આપના દોષતાં નખાય પણ ક્યાં ખંખરમાં હોટલો નથી. જે ચીજ જોઈએ તે તૈયાર મળે છે. તોપછી દવાની અસર નથાય. તો શું થાય ન કરે નારાયણને દૈવયોગે તે ઊંઘરા તે રોગથી મરણ પામે. (આજ-કાલ તમે ક્ષયરોગથી થતાં ધણાં મરણ જુવો છો.)

તો પછી ઊંઘરીની શીદગા તે વીંધવા થઈ તો આવી બાળ વિધવાઓ કે જે વીસ વર્ષની અંદરની હોય તેનું શું કરવું. આવી રીતે બાળ વિધવાઓ નથાય—તેને માટે દરેક ન્યાતમાં એવો રીવાજ થવો જોઈએ કે ઊંઘરા તથા ઊંઘરાનાં પુખ્ત વયે લગ્ન થવાં જોઈએ.

પુખ્ત વય કેને કહેવી—ઊંઘરા કરતાં ઊંઘરીની ઉંમર ચાર સપ્તે નાની હોવી જોઈએ. ઊંઘરા વીસ વરસનો હોય અને ઊંઘરી સોળ વરસની હોવી જોઈએ. તો આ પુખ્ત ઉંમર કહેવાય.

વિદેશ જતી લક્ષ્મીને અટકાવો.

(ઠંડી ગઝલ.)

અરે ઓ હીન્દના હીરા, હવે તો તમો જાગો,
તમારા સ્વાર્થને માટે, હવે તો તમો જાગો.
તમારા દેશની લક્ષ્મી, અધી પરદેશ જાયે છે,
તમારી આંખ ખોલોને, વિદેશે લક્ષ્મી જાયે છે.
તમારા સ્વાર્થને માટે, તમારી આંખ ખોલોને;
જની એકી અને કાયર. સુતા છે સોડ તાણીને.
હુંટાવી દેશની લક્ષ્મી, તમો નીરધન થવા બેઠા;
લઈને દેશની લક્ષ્મી, વિદેશી ધનવાન થઈ બેઠા.
બનો નીજ દેશ ભીમાની, સ્વદેશી માલ વાપરવો;
જનીને એક સંપીલા, વિદેશી વસ્તુઓ ત્યાગો.
અરે ઓ હીન્દના તારા, હવે તો તમો જાગો;
તમારા સ્વાર્થને માટે, તમારી આંખ ખોલોને

હોટલના ગોલીકાને વિનંતી.

અરે ઓ હોટેલવાળાઓ, હયા ઠંઠ ઢીલમાં લાવો;
કરો છો એકના ખમણા, હયા ઠંઠ ઢીલમાં લાવો.
વશીકરણ મંત્ર દેખાડી, અમોને વશ કીધા છે.
તમાગ સ્વાર્થને માટે, બધી જાલમ બગાડો છો;
હયા ઠંઠ ઢીલમાં લાવી, તમારો ધંધો ત્યાગી દો;
અમારા સુખને માટે તમારો ધંધો ત્યાગી દો.
તમે એ હોટેલ ગોલીકાને, દીપી છે ખાંડ પણ મોંઘી;
તમારા પાપને લીધે, મળે છે દુધ પણ મોંઘું.

એક વૈદરાજને ત્યાં જનરલ ખટપટ.

એક છોકરો—વૈદરાજ, જરા નાહી તપાસોને.

વૈદરાજ—(હાથમાં નાહી લઈ પ એક મીનીટ વીચાર કરી)

કહે છે—ભાઈ, તમને શરીરમાં અજીર્ણ તાવ રહે છે.

છોકરો—અજીર્ણ તાવ રહેવાનું કારણ ?

વૈદરાજ—શરીરમાં નબળાઈ રહે છે તેથીજ.

છોકરો—નમળાઈ થવાનું કારણ ?

વૈદરાજ—તમે પરભેલા છો કે કુંવારા ?

છોકરો—પરભેલો છું.

વૈદરાજ—એજ ખરાબ રીવાજ આપણા ગુજરાતમાં છે, કે
છોકરાઓનાં બાળવયમાં લગ્ન કરવામાં આવે છે.
તે રીવાજ બંધ થાય તો, પછી તમે નમળાઈની
ખુશ મારો છો, તે નમળાઈ શરીરમાં રહેજ
નહિ. તમે પરભીને તમારી નાની વયમાં, સંસાર
માં લાગુ થાવ છો, તમારી પાકી વય થયા
પહેલાં, તમે તમારા હાથેજ, તમારા શરીરની
ખુવારી કરો છો. જો તમારી પુખ્ત વયે, (એટલે
વીસ વરસ પછી) લગ્ન થયું હોત તો તમે જે આ
નમળાઈની ફરીયાદ મારી પાસે કરો છો તે કરવી
પડત નહી. ને તમારે અમારું ઘર પણ જોવું
પડત નહિ.

છોકરો—અને મારી છાતીમાં દુખાવો થાય છે, તે પણ
નમળાઈનુંજ કારણ હશે કેમ ?

વૈદરાજ—હા. બાળવયમાં લગ્ન થાય તેથી તમારા શરીરનો

રાજા 'વીર્ય' તેના તમો નાશ કરે છે. અને વિશેષમાં વળી તમો દીવસમાં દસ બાર વખત ચા પીઓ છો. તેથી તમારી ધાતુ નબળી પડતી જાય છે. અને તેથી તમારા શરીરમાં નબળાઈ વધતી જાય છે. અને તે નબળાઈથી જીર્ણજ્વર લાગુ પડે છે. ખાધેલું પચતું નથી. વળી જઠરાગ્નિ મંદ પડે છે ને વળી સંગ્રહણી જેવો રોગ લાગુ પડે છે. જીર્ણ જ્વર જો શરીરમાં ધર કરે તો ક્ષય રોગની શરૂઆત થાય છે. ને નબળાઈ થી શરોરના સાંધા પછુ દુખે છે અને ઘણા માણસો ક્ષયરોગના લોગ બની નાની ઉંમરમાં મૃત્યુ પામે છે.

છોકરો—હવે સારી દવા આપો.

વૈદ્યરાજ—હવે આ દવા (દવા આપે છે.) દવા આપીને કહે છે, ખાટું ખાઈ વિશેષ ખાસો નહિ. ને ચા પણ ન પીઓ તો સારૂ. ના ચા વગર તો નહિ ચાહે, બે ત્રણ વખત પીશ, ઠીક જાય. (જાય છે)

બીજો માણસ—વૈદ્યરાજ મને પરમીયો થયો છે. માટે ભાઈ સાબ કંઈ એક દમ ક્ષાયદો થાય તેવી દવા આપો

દવા આપે છે.

જીએને આખા શરીરે ગરમી કુટી નીકળી છે.

વૈદરાજ—એ વધારે આ પીવાનું કારણ છે. માટે આ ઊંઘી દ્યો. તો સાફ થશે.

નંદશંકર કરીને એક આગીસ વરસને માણસ ખેડેલા હોય છે તે બોલે છે વૈદરાજ હીન પ્રતીહીન નવીન રોગોની આ જમાનામાં વૃદ્ધિ થતી જાય છે. જુના વખતમાં તો આવા રોગો નહતા. ને આજકાલ તો કોઈને પરમોયો, તો કોઈને તાવ, કોઈને લુખસ, કોઈને ગરમી, કોઈને કમ્બર ના ભાગમાં દુખાવો એવા એવા રોગ વાળા આવે છે.

વૈદરાજ—હીવસમાં દશગાર વખત આ પીયા કરે તેથી ઝોરાક ખવાય નહિ. ને ધાતુ નબળી પડતી જાય તેથી શરીરમાં નબળાઈ વધે છે ને તે કારણથીજ રોગનું શરૂ થાય. વીશ વરસના ઊકરાને નબળાઈ શી ? એ બધા કળીયુગનો પ્રભાવ છે. ને વળી નાની વયમાં લગન થાય છે. તે પણ બંધ થાય તો સાફ. બધા લોકો મોડેથીજ બોલે છે પણ પોતાને જે વખત આવે કોઈ વર્તાવું નથી.

નંદશંકર—વળી હીવસે હીવસે ઘી પણ મોઘું થયું. વળી

દુધ બે પધસે શેર મળતુ હતું તે ત્રણ આને શેર
 મળેછે. ઘી અને દુધ એજ મુખ્ય ખોરાક છે
 એમાં બધું તત્ત્વ રહેલું છે. પણ જેને પંદર કે
 વીસ રૂપીઆનો પગાર મળતો હોય તે શું ખાય.
 એટલે શાંતીલાલ નામનો ગ્રહસ્થ બેઠો હતો તે
 ખોદ્યો. શું કામ, લોકો પોતાના માં થીજ વાતો
 કરી બાણે, કે મોંઘવારી તો થઈ પણ થાય કશું
 નહિ બધા આજસુ થઈને બેસી રહે તેમાં શું
 બદલીવાર આવે. મોંઘવારી કરનાર આપણે પોતેજ
 છીએ. તમારા ગામમાંથી દુધ ડેરીમાં જાય છે.
 પછી દુધ મોંઘુ મળે તેમાં નવાઈ શી? ને ઘી પણ
 મોંઘું થાય તેમાં અન્યથા જેવું શું ડેરીવાળાઓ
 પાણીના ભેગ વાળું દુધ ઉઘરાવી લઈ જાયછે
 તેનું કીમ બનાવી મોટાં મોટાં શહેરમાં વેચેછે.
 ગામમાં ધનવાન ઘણા પડ્યા છે. તેમને ણીલની
 થી પડી હોય? તે તો જે ભાવ દુધ તથા ઘી
 મળે તે ભાવીને ખાય. જો હમણાં ગામમાં મહાજન
 તરફથી સખત બધી થાય કે કોઈપણ દુધવાળાએ
 ડેરીમાં દુધ આપવું નહિ. ને જે લોકો દુધ ઉ-
 ઘરાવી ડેરીમાં વેચેછે તેને પણ આપવું નહિ.

એવી મહાજન તરફથી સખ્ત ગાંધી થાય તો હમણાં જ રૂપીઆનું બશેર ધી થાય ને ચાર પઈસે શેર દુધ મળે. પણ કોઈ કોઈને કોઈની નથી પડી. મોઢેથી વાતો કરવી છે. આવી એક નજીવી બાબત ઉપર કોઈ ધ્યાન નથી આપતું. પછી કુખી થઈએ એમાં નવાઈ શી? પોતાના ઘરમાં તો સંપ મળે નહિ, વળી એક ગાંમનાં માણસોમાં સંપ નથી. તો પછી હિંદુસ્તાનની તેત્રીસ કરોડની વસ્તીમાં સંપ ક્યાંથી હોય. વળી ન્યાતનોજ માણસ પોતાની નાનના માણસ સાથે પ્રેમભાવ ન રાખે તો પછી કુખી શી રીતે થવાના હો ?

જે મળે તેમાં સંતોષ માનવો. ને ખાઈપીને આનંદ કરવો એવા વિચારના ઘણા માણસો છે પણ પોતે આગળ વધવાના ઉપાયનો વિચાર ન કરે તો ધનવાન ક્યાંથી બને આપણા દેશની યુરોપ સાથે સગખામણી કરે તે લોક કેવા ધનવાન કેવા ઉધમી છે. ત્યાં સેંકડે પચાસ માણસ મોટરોમાં ફરે છે તે લોકો આપણા દેશના પૈસાનો ઉપયોગ કરે છે, માટે તે લોકોની ખુદી સાથે સરખામણી કરીને ચાલીએ તોજ કુખી થઈએ નંદશંકર— આપણા લોકોની અઠ્ઠલ મારો ગઈ છે (લ્યોસાઉબજી)

ગરમા ગરમ ગઝલ.

અંદે ઓ આ પીનારાઓ, રહ્ય વિચાર તો લાવો;
 નથી કંઈ કાયદો આમાં, તમે કુટેવ છોડી દો.
 કરે છે લોહીનું પાણી, બનાવે ધાતુ બધી નળણી;
 કરે બીગાડ લોહીમાં, કરે રોગો તણી વૃદ્ધિ.
 સુકામળ ઠાળળાં બાળે, જઠર અગ્ની કરે ઠંડી;
 અશ્લીષુનો પાસ આવે છે, હળાહળ ઝેર છે આમાં.
 બધ્યા છે કેમ હીવાના, ફસાયા કેમ ફંદામાં;
 વડીલ વૃદ્ધો તમારા સૌ, ન તેનો સંગ પણ કરતા.
 તમે શોખીન પુરા ચાના, પીતા પંદર હજબલ પુરા;
 શુભાર્થો છે બધી શક્તી, વમારી કુટેવ છોડી દો.
 આખીને રવાદ બહુ સારો, અઢયા છે કેમ અગઢાળે;
 બનો નિરમાલ્ય શક્તિહીન, તમે કુટેવ છોડોને.
 કરો વિચાર અંતરમાં, નથી કંઈ કાયદો આમાં;
 વધુ વિવેચન નહિ કરો, લખ્યો હેવાલ ટુંકામાં.

સુધારાની સીસ્ટમ.

દેખાદેખી શીખ્યા સઘળા, જુની સીસ્ટમ છોડી છે.
 ધરતું ખાવાનું નહીં ગમતું, હોટલમાં મન દોડે છે.
 તેલ અત્તર માથામાં નાખી, વાગ તમે ઘોળા કરતા.
 ત્રીસ વરસની ઉમ્મર તોચે, બૂઠા જેવા દેખાતા.
 સુધારાનો શોખજ લાવી, ખોટા શોખજ શીજો છો.
 સુધારાનો શોખજ લાગ્યો, અડધી મુઠા રાખો છો.
 સ્વદેશી ચીજો ખોલડોટ કરીને વિદેશી વસ્તુ વાપરતા
 મનમાં મગફળી તાખીને સ્ટીક હાથમાં લઈ ફરતા.
 સુધારાનો શોખજ છોડી ખરાબ વસ્તુ ત્યાગીદો
 દારૂમાં નહીં બાધ ગળીને, વીરકીના ખોટલાં તોડો;
 ધરમાદામાં પાર્કિંગ આપો, નાટકમાં નાણાં ખરચાય
 અપંગ આંધળો પછસો મત્તો. સાલા કહીને દેતા ગાળ.
 સુધારા એ કુધારા સઘળા, સુધારે વળશે સત્યાનાશ.
 હૃદય ચાહો ને દેશતણું, સુધારા સઘળા ત્યાગીદો.
 હૃદય ચાહો ને દેશતણું તો વિદેશી વસ્તુ ત્યાગીદો.

જાન્યુઆરી ૧૯૨૦માં માન્ય કરેલી અંતિમ પ્રમાણિત વિધાસપાત્ર
કરેલી

દરેક જાતના રોગો ઉપર કામ લાગતી એક જ દવા.

કેશવાચન.

આ દવા ક્ષેજ, કોલેરા, ઇન્ફલ્યુ એન્સા, તાવ, મંથિવા, આ-
દાશીશી, ચાંદિ, હિલટી, બુક, બહુભા, કમળેરી પાણીવિકાર, રસ
વિકાર, કર્ણરોગ અને બીજા અનેક રોગોને માટે વખણાયેલી છે.

એક શીશી વણા આત્મીઓને કામ લાગે છે.

કીમત શીશીના ૧ એમ્સમા. રા. ૨-૪-૦ ૦૧૧ એમ્સમા. ૧-૮-૦

નમૂનાની શીશીના. રા. ૦-૪-૦

બુધ્ધિવર્ધક તેલ.

આ તેલથી બંન્ન મગજ નબળું છે અને જેને ખુબ મગજ મારો
કરવાની છે તેને ખાસ પીવું જોઈએ. વધીલ, બેરીન્ટરો તથા નિયા-
ળીયાઓને માટે શ્રુતિ રહેવા તથા મગજને શાન્ત રાખવા સુવિધ
કરીને પીવા અમો ભલામણ કરીએ છીએ. કીમત રા. ૨-૮-૦

બહારગામ માટે આખરુદાર એજન્ટો જોઈએ છે

(મગજવાનું કેકાણું.)

અતાવનાર કે. એસ. બ્રધરની લેમ્બર્થ કંપની

શ્રીધુશીધાન, તડીઆ (ગુજરાત)

